

розвивати та ефективно використовувати свій інтелектуальний потенціал відіграє вирішальну роль у її конкурентоспроможності та сталому розвитку у сучасному світі. Уряди, бізнес та освітні установи повинні спільно працювати над його розвитком та максимально використовувати на користь нації.

Отже, всі ці інноваційні аспекти спільно сприяють створенню та зміцненню інтелектуального потенціалу нації, що, зі свого боку, впливає на її конкурентоспроможність у світовій економіці. Правильне управління, інвестиції та стратегічний розвиток інтелектуальних ресурсів дозволяють країні зберігати свою позицію на глобальній арені та успішно справлятися з викликами та можливостями сучасного світу.

---

1. Khaminich S., Heti K. *The knowledge economy as a factor for enterprise development in management system*. PHILOSOPHY, ECONOMICS AND LAW REVIEW. 2023. Vol. 3. No. 1. S. 103–115. URL: <https://www.doi.org/10.31733/2786-491X-2023-1-103-115>

2. Хамініч С. Ю. Інноваційні методи управління в соціально-орієнтованій системі підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2023. № 2 (39). URL: <http://www.easterneuropeebm.in.ua/index.php/vipusk-39-2023>

Дарина ХОЙНА

студентка 4-го курсу

ННІ права та інноваційної освіти

Михайло ФІАЛКА

кандидат юридичних наук, доцент,

професор кафедри

кримінально-правових дисциплін

ніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

ЛАТЕНТНА ЗЛОЧИННІСТЬ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА РЕАЛІЇ

Латентна злочинність є однією з найважливіших проблем суспільства та кримінології, адже вона не дозволяє відобразити рівень злочинності в Україні належним чином. Тож громадяни, суспільство та держава не мають повного уявлення про справжню кримінологічну обстановку в Україні, внаслідок чого не можуть вжити належних заходів щодо контролю над злочинністю. Крім того, поширення латентних злочинів створює в суспільстві психологічну обстановку безкарності до вчинення суспільно небезпечних діянь, що значно погіршує криміногенну ситуацію в Україні.

Складність боротьби з латентною злочинністю є досить вагомою причиною поширення її до цього часу. Адже з розвитком суспільних відносин виникають все нові форми та методи здійснення злочинів, які досить тяжко виявити. Відповідно, виникає необхідність застосування нових способів щодо виявлення та запобігання такої злочинності.

Вищенаведене свідчить про актуальність дослідження латентної злочинності, тенденцій її розвитку та реалій боротьби з цим явищем. Це дасть змогу висвітлити основні проблеми, які потребують вирішення, що дасть змогу поліпшити рівень боротьби з цим видом злочинності в Україні.

Питання сучасних реалій розвитку латентної злочинності висвітлювали у своїх працях такі науковці, як Р. С. Веприцький, О. М. Джужі, В. Ф. Оболенцев, О. М. Гумін, В. І. Поклад, С. Є. Віцин, В. В. Василевич, І. М. Даньшина, Г. І. Забрянський, Л. В. Кондратюк тощо. Проте ця тема залишається актуальною і на потребує подальших досліджень.

Проблемою поширення латентної злочинності є те, що вона має суттєвий негативний вплив на успішне функціонування правоохоронних органів і, зрештою, суспільства в цілому, оскільки у разі їх неврахування можуть бути вчинені нові злочини, а у громадян може виникнути недовіра до спроможності органів державної влади забезпечити їхні законні права та інтереси. Водночас матеріальні та моральні втрати, завдані такими злочинними діями, не підлягають відшкодуванню, а суспільство не розуміє справжнього стану злочинності в державі та які наслідки вона несе [1, с. 72].

З огляду на це Джужа О. М. стверджує, що латентна злочинність являє собою невиявлені або незареєстровані злочини, які не внесені в офіційну статистичну звітність [2, с. 74]. Тобто це злочинність, яку з тих чи інших причин не виявлено, чи не було встановлено, внаслідок чого не було відображено в офіційному обліку відповідних державних органів.

Загалом до причин розвитку латентної злочинності відносять такі: численність випадків, коли злочинні дії не сприймаються потерпілим чи іншими особами як злочин; неповідомлення потерпілим з тих чи інших причин про вчинення злочину; приховування факту вчинення злочину самим органом, який здійснює їх реєстрацію тощо [3, с. 155]. Як бачимо, проблемами виникнення латентності злочинів є як діяльність правоохоронних органів, так і правосвідомість самих громадян, зокрема потерпілих.

Зважаючи на розвиток суспільних відносин, вчинення латентних злочинів може відбуватись із урахуванням новітніх тенденцій. Зокрема, Гумін О. М. звертає увагу на вчинення їх із застосуванням новітніх технологій, зокрема це стосується комп'ютерних злочинів, таких як інтелектуальне піратство тощо [4].

Крім того, науковці зазначають, що однією з причин виникнення латентної злочинності, що спостерігається на практиці, є недовіра громадян до

правоохоронних органів. Це зумовлює поширення випадків, коли потерпілі не звертаються до правоохоронних органів за допомогою, тому що не мають надії на ефективний процес розслідування. Не менш важливу роль відіграє корумпованість органів, а також вчинення латентних злочинів безпосередньо правоохоронними працівниками [4].

Незважаючи на низку сучасних тенденцій виникнення та поширення латентної злочинності, найбільш вагомим чинником залишається питання професіоналізму правоохоронних органів, обов'язками яких є виявлення злочинів та внесення їх у систему обліку.

Тож варто визначити способи та методи, які будуть ефективними у вирішенні вищезазначених проблем та сприятимуть подоланню латентної злочинності в Україні. Зокрема, Поклад В. І. виділяє такі заходи боротьби з цією проблемою: виховання у громадян високої правової свідомості та законослужняності; підвищення правової культури суспільства; забезпечення належних гарантій захисту свідків та потерпілих тощо [5, с. 47].

Щодо удосконалення системи правоохоронних органів, доцільним буде здійснення таких заходів: усунення упередженості та неповноти статистичних показників фактичної злочинності; підвищення вимогливості до правоохоронних органів; підвищення професійної кваліфікації працівників правоохоронних органів та зміцнення їх матеріально-технічної бази; розширення можливості контролю за діяльністю працівників правоохоронних органів з боку громадськості [5, с. 48]. Ефективне застосування наведених заходів дозволить удосконалити громадський та суспільний порядок у державі, що дозволить знизити показник латентної злочинності.

Отже, під латентною злочинністю розуміють групу правопорушень, які фактично вчиняються, але не розкриваються або не відомі правоохоронним і судовим органам з інших обставин, і ця інформація не відображається в офіційній кримінально-правовій статистиці. Тенденції поширення такої злочинності полягають в застосуванні нових технологій у їх вчиненні, а також значення мають поведінка потерпілого щодо повідомлення вчинення злочину, та недостатній рівень професійної діяльності правоохоронних органів.

Тому заходи протидії поширенню латентної злочинності повинні бути спрямовані, насамперед, на ці три чинники. Проте особливу увагу варто звернути на підвищення рівня професійності працівників правоохоронних органів, що має першочергове значення в розслідуванні таких злочинів.

---

1. Веприцький Р. С. Латентність злочинності та шляхи її подолання. *Форум права*. 2014. № 1. С. 72–74. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/187221833.pdf>. (дата звернення: 20.10.2023).

2. Курс кримінології. Особлива частина : підручник : у 2 кн. / за заг. ред. О. М. Джужі. Київ : Юрінком Інтер, 2019. Кн. 2. 480 с.

3. Оболенцев В. Ф. Базові засади системного аналізу запобігання злочинності в Україні. *Проблеми законності*. 2015. Вип. 130. С. 155–161. URL: <file:///C:/Users/Asus/Downloads/53682-108698-1-PB.pdf> (дата звернення: 29.10.2023).
4. Гумін О. М. Проблема латентності насильницької злочинності: шляхи вирішення. *Університетські наукові записки Хмельницького університету управління та права*. 2019. Вип. 2 (30). С. 226–231.
5. Поклад В. І. *Методологія та методика вивчення латентної злочинності* : навч. посіб. Луганськ : РВВ ЛДУВС, 2017. 48 с.

Ганна ЦИГІКАЛО

здобувач вищої освіти II курсу
ННІ права та підготовки фахівців
для підрозділів Національної поліції
Науковий керівник:

Юлія ГАЛЕНКО

старший викладач кафедри
українознавства та іноземних мов
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**CURRENT ISSUES OF EUROPEAN INTEGRATION OF LAW
ENFORCEMENT BODIES OF UKRAINE AS AN EXAMPLE OF THE
ACTIVITIES OF THE EUROPEAN UNION ADVISORY MISSION**

The relevance of the study is due primarily to the beginning of a new stage of reforming the law enforcement system, which had a direct impact on the civil security sector. Against the background of Ukraine's intention to integrate into the European Union, improving the work of law enforcement agencies and their integration into the European security system, ensuring unwavering observance of human rights and freedoms in professional activities is becoming a priority direction. In this regard, there is a need for a systematic analysis of the reforms carried out in the civil security sector of Ukraine in order to determine the necessary steps to increase the efficiency and directions of further work of international partners during the practical implementation of the reform of the civil security system of Ukraine.

Support of the reform in the security sector is also one of the main areas of the EU activity, which is defined in the EU Security Strategy [3]. In June 2000, at the European Council in Feira (Portugal), the EU identified four priorities for its own civilian capacity in the field of crisis management (i.e. the civilian component of the EU's Common Security and Defense Policy): support of the law enforcement sector,